

Kotikaupunkipolkujen laatukriteerit Helsingissä

Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka
Versio 22.12.2010/Pauli Saloranta

LAATUKRITEERIEN TARKOITUS

- sisäiseksi ohjeeksi ja muistilistaksi polkujen tekijöille
- varmistamaan Helsingin kotikaupunkipolkujen laatu, eli mitä niiltä odotetaan
- auttamaan erottamaan monet muut erilaiset polut kotikaupunkipoluista

OHJEEN SISÄLTÖ

Johdanto: Miksi tehdään

1. Kotikaupunkipolkujen tarkoitus

Osa A: Mitä tehdään

2. Kotikaupunkipolkujen luonne
3. Sisältö
4. Reitti
5. Teksti
6. Nimi

Osa B: Miten se tehdään

7. Prosessi
8. Julkaisuihin ainakin
9. Netissä huomioitavaa
10. Jakelu ja tiedotus
11. Sponsoroinnista

Kohdat 1–6 ovat lähinnä tuotokseen liittyviä, kohdat 7–10 lähinnä tuotantoprosessiin liittyviä. Nämä tietenkin liittyvät toisiinsa, avainsana on monipuolisuus.

JOHDANTO: MIKSI TEHDÄÄN

1. KOTIKAUPUNKIPOLKUJEN TARKOITUS

- uusien asukkaiden kotiutumisen edistäminen, sitouttaminen kaupunginosaan, historiatietoisuus
- nykyisten asukkaiden paikallistuntemuksen lisääminen, juurtumisen syventäminen
- entisten asukkaiden identiteetin tukeminen, tietojen päivitys, yhteyden säilyttäminen, nostalgian tuki
- matkailijoille näkökulman avaaminen keskustaa laajemmin "helsinkiiläisten Helsinkiin"
- kaupunginosassa töissä käyvien valistaminen, viihtyminen, jopa houkuttelu muuttamaan

Huomaa myös:

- kaupunginosan luonteen havainnollistaminen, omaleimaisuuden korostaminen
- eri alojen asiantuntemuksen tuominen yhteen
- paikallistiedon välittäminen sukupolvelta toiselle
- omatoimisen kotikaupunkiretkeilyn ja lähiliikunnan edistäminen

OSA A. MITÄ TEHDÄÄN

2. POLKUJEN LUONNE

- kohdealue keskeinen, asuttu (kuten kaupunki on)
- kohdekokoelma mielenkiintoinen, moniteemainen (riittävän laajalti poikkisektoraalinen)
- kohdemäärä sopiva noin 20–30 per neliökilometri
- kävelyreitti (erotuksena erilaisista kohdekokoelmista)

Huomaa myös:

- pysyvä palvelu, jota voi käyttää omatoimisesti (erotuksena järjestetyistä kotiseuturetkistä)
- julkinen = materiaali yleisesti saatavilla (ilmaista tai maksullista)
- suurin osa käyttäjistä tulee olemaan omatoimirekijoita, ei yleensä opastetuissa ryhmissä
- kävelyssä korostuu omakohtainen aistihavainnointi (vrt. bussiajelut ym.)

3. SISÄLTÖ

- luonto, kulttuuri, historia, nykyaika, tulevaisuus, arkkitehtuuri ja henkilöahmot, anekdootit...
- kohteiden valintakriteerinä merkittävyys kaupunginosassa ("mitä heille kertoisin")
- pyritään osoittamaan nettiin täsmällinen lisätietolinkki mahdollisimman monesta kohteesta
- voi olla taustoittavia tietolaatikoita esim. henkilökuvia

Huomaa myös:

- eri vuorokaudenaikojen ja vuodenvaihteen erikoisuudet
- juhlapyhät tai luonnonilmiöt (äänimaisemat, tähtitaivas, tulvakausi, yölaulajat jne.)
- on mahdollista tehdä reitistä irrallisia oheiskohteita (korkeintaan muutama)
- voi olla yhteisiä kohteita naapurien kanssa

4. REITTI

- ympyräreitti, pituus mieluiten 3–4 km, maksimi 5–6 km (vrt. golfkierros)
- sisältäen oikopolkuja, lyhyempiä vaihtoehtoja, verkostomaisuutta
- vrt. 1 km = noin 1 h kävelyä kohdepysähdyksineen
- reitin käveltävyys varmistettu

Huomaa myös:

- yhteydet osoitettu naapuripoluille
- esteettömyys osoitettu tarvittaessa kiertoreitein
- neljä vuodenaikaa mm. jotain voi olla lumen alla tai lehvästöjen takana
- talvella esteellisyyttä on enemmän

5. TEKSTI

- omatoimirekijoille riittävä tarkkuus, kuitenkin nopeasti avautuva
- ei liian paljon, mutta riittävästi tuomaan lisää pelkkään aistihavaintoon tai normaaliin yleistietoon
- kiinnostavasti kirjoitettu, innostunut, helppolukuinen, selkokielen, yhtenäinen tyyli
- tosiasioita, huom. epävarmuudet voi mainita ja kertoa epävarmuuksina yms.
- lähteet kirjallisuusluetteloön lukuvinkkeinä, ei viittaussysteemiä

Huomaa myös:

- ylimäärä tietoa on hyvän opastuksen lähtökohta
- hyvä käyttää tietolaatikkoo esim. henkilöahmojen tarkempaan kuvailuun

6. NIMI: KOTIKAUPUNKIPOLKU

- kaupunginosapolku-sana voi aiheuttaa sekaannusta virallisen kaupunginosajaon kanssa?
- kaupunkipolku olisi lyhyempi, mutta sen merkitys on laajempi ja epätarkempi
- kotiseutupolku tuo mieleen maaseudun perinnetekijät ja sitä jo käytetään vaihtelevissa merkityksissä
- kotikaupunkipolku sanana liittyy kotiutumiseen ja sen edistämiseen kaupungissa

Huomaa myös:

- jos kaupunginosassa on useita polkuja, niin hyvä erotella ilmansuunnilla tai mielellään muilla nimikkeillä

OSA B. MITEN SE TEHDÄÄN

7. PROSESSI

- kaupunginosa-aktiivit työryhmän ytimenä
- mukana laaja asiantuntemus eri aloilta, moninäkökulmaisuus
- hyödynnetään kohdealuetta tuntevat viranomaiset, tutkijat, materiaalit
- osallistumismahdollisuus avoin myös alueen asukkailla
- ensin merkitään kartalle kiinnostavien kohteiden sijainti, sitten vasta muodostetaan reitti
- reitti koekävellään ennen kohdekuvausten toimittamista

Huomaa myös:

- lausuntoja kannattaa pyytää mahdollisimman laajalta joukolta
- ulkopuolisen toimittajan käyttö tuo paitsi apuvoimaa työhön, myös:
 - + uutta ja ulkopuolista näkökulmaa sisältöön
 - + yhdenmukaisuudesta lisäarvoa teksteihin
 - + laajemmassa hankkeessa lisäksi etua yhteistyöstä naapuripolkujen kanssa

8. JULKAISUIHIN AINAKIN

- teksti kunkin median kannalta sopivan mittaiseksi toimitettuna
- kartta, jossa reitti, lähtö- ja paluupaikka, kohteet ja numerot
- symbolit mm. kahvila, wc, näköala, portaat jne.
- erikseen kirjattu pituus ja kesto sekä version päiväys
- kotikaupunkilogon käyttöoikeuden saa kun täyttää nämä kriteerit :-)
- tiedot tekijöistä ja julkaisijasta muistettava

Huomaa myös:

- mielellään kuvia, sekä vanhoja että uusia, eri vuodenojoilta, monipuolista
- tolppia ja tarroja voi järjestää maastoon, kunhan luvista ja ylläpidosta huolehditaan

9. NETISSÄ HUOMIOITAVAA

- omalle koneelle ladattava yhtenäinen pötköteksti polun kulkijalle tärkein
- sivu sivulta selattavat kohteet kuvineen myös hyödylliset ja mukavat käyttää
- kohdesivuilla täsmälinkit lisätietoon
- linkki sivulle www.helka.net/kotikaupunkipolut ja sivulle www.kotikaupunkipolut.fi
- tiedot polun tekijöistä
- kartassa järkevää resoluutio

10. JAKELU JA TIEDOTUS

- itse pitää hoitaa, muuten tehty työ menee hukkaan!
- tietenkin kaupunginoman omilla verkkosivuilla, lehdissä, tiedotteissa, tapahtumissa, Facebookissa jne.
- paikallislehteen saa yleensä ilman muuta jutun, menee läpi myös radiossa ja tv:ssä
- muista myös ruotsinkieliset paikalliskanavat
- jakoon ainakin kirjastoon, kirjakauppaan, asukastalolle jne.
- taloyhtiöiden kotisivuille ja asukaskansioihin, tai vähintään isännöitsijällä olisi linkki antaa muuttajille
- tiedoksi koulun opettajille, huom. soveltuu useiden oppiaineiden käyttöön

11. SPONSOROINNISTA

- reitin sivuamat kohteet luontevia tukemaan
- objektiivisuus tekstissä silti! Eli ei myydä paikkaa polussa (sen saa muutenkin, jos on kiinnostava)
- ei muuttuvia yhteystietoja, aukioloaikoja kuitenkaan (löytyvät kyllä netistä sitten)